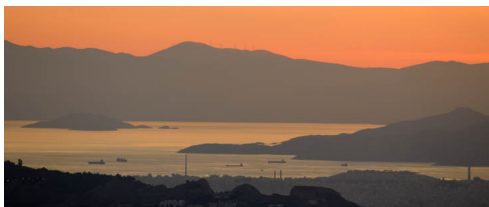

Δευτέρα απόγευμα. Στο βουνό, με διάθεση για απολογισμό για τη χρονιά που πέρασε και προβλέψεις για αυτή που έρχεται. Ο ήλιος έκανε το τελευταίο, σύντομο δρομολόγιο πριν κρυφτεί απέναντι, πίσω από το δυτικότερο βουνό.

Πολλές μέρες του Δεκέμβρη, ήρθαν με μια ακολουθία από λαμπρές, ξεχωριστές δύσεις. Στην Αττική τουλάχιστον. Στο ερώτημα: τι κάνει μια δύση ξεχωριστή; η απάντηση είναι:

Η διαύγεια.

Ανέβαινες στο βουνό και έβλεπες, μέχρι τις προπέλες στην ανατολική Κορινθία, πίσω από την τσιμινιέρα της Δ.Ε.Η. στην Δραπετσώνα. Ναι, εκεί που θα γίνει το Grand Prix. Μετά την μεγάλη επιτυχία που σημείωσε το διεθνές [circuit στη Ρόδο](#), τον Οκτώβριο όπως είχε προγραμματιστεί, ήρθε η ώρα να οργανωθεί ο πρώτος αγώνας F1 στην Ελλάδα, στην πίστα της Δραπετσώνας. Κατά το ήμισυ νυκτερινός, μάλιστα. Τι δηλαδή; Οι λευκές κελεμπίες στη Yas Marina είναι καλύτερες από ημάς; ή μήπως έχουν περισσότερα χρήματα; Ο αγώνας θα ξεκινήσει μισή ώρα πριν τη δύση, αφού 400 χιλιάδες, παρόντες θεατές θα τραγουδούν τους στίχους του Τάσου Λειβαδίτη από την «Δραπετσώνα»:

*Μ' αίμα χτισμένο, κάθε πέτρα και καημός
κάθε καρφί του πίκρα και λυγμός.
Μα όταν γυρίζαμε το βράδυ απ' τη δουλειά
εγώ και εκείνη όνειρα, φιλιά*

Για αυτές τις στιγμές το έγραψε ο ποιητής, για αυτές τις μεγάλες μέρες, το μελοποίησε ο Μίκης, και μαγευτικά το ερμήνευσε sir Μπιθί. Και την ώρα που θα στροφάρει η ακμή της παγκόσμιας τεχνολογίας ο ήλιος θα χάνεται με ένα στεφάνι σε όλες τις αποχρώσεις του άλικου. Και πιο πάνω, το βαθύ μπλε που προοδευτικά θα σκοτεινιάζει (ναι, σωστά, υπάρχει πολιτική παραβολή στις τελευταίες λέξεις). Το φως θα φεύγει με μια οργιώδη τελετή χρωμάτων. Ελλάς 2018. Αχαλίνωτη ανάπτυξη.
Για να φθάσουμε όμως εκεί, πληρώσαμε διόδια.

Δυο παραδοσιακά εκδοτικά συγκροτήματα κατέρρευσαν, ανάμεσα σε άλλες άλλοτε κραταιές επιχειρήσεις. Ο περίφημος Δ.Ο.Λ. που ξεκίνησε από τον Δημήτρη, συνεχίστηκε από τον Χρήστο Λαμπράκη, για να [συντριβεί](#) από εκείνον πού δανειοδοτήθηκε με δάνεια δεκάδων εκατομμυρίων, προκειμένου να αγοράσει τις μετοχές τις εταιρείας.

Λεγόταν πως το συγκρότημα στις μέρες της ισχύος του, όριζε κυβερνήσεις. Στις μέρες της ύφεσης πάντως δεν κατάφερε να ορίσει ούτε τύχη του. Έτσι κατέληξε στις αγκάλες επιχειρηματία, ασύμβατου με τον Τύπο. Και ο επόμενος σταθμός ήταν η υπογραφή συμβάσεων με τους εργαζόμενους με περιεχόμενο καθόλου τιμητικό για να λεχθεί πολύ διακριτικά.

Αν όμως η πτώση του Δ.Ο.Λ. έκανε θόρυβο, [το τέλος](#) του Πήγασου έκανε πάταγο. Διότι από πίσω υπήρχε οικογένεια ισχυρή, με πολυποίκιλες δραστηριότητες και άλλη δυναμική από την μετα-Λαμπράκη εποχή του Δ.Ο.Λ. Δεν ήταν συγκρίσιμα μεγέθη. Κι όμως, το πράγμα κατέρρευσε με τρόπο πολύ καταθλιπτικό. Μετρήθηκαν πολλοί άνθρωποι με αυτές τις εξελίξεις. Μετρήθηκαν με την αλήθεια, με τον διπλανό, με το αύριο. Οι κρίσεις δείχνουν τους χαρακτήρες.

Σε μια περίοδο που συρρικνώνονται οι πωλήσεις των εφημερίδων, γίνονται ολοένα και περισσότερες εκδοτικές προσπάθειες. Λες και κάποιος είναι πρόθυμος να χάσουν χρήμα. Είτε ως επιχειρηματίες, είτε ως εργαζόμενοι. Χωρίς μάλιστα να υπάρχει ούτε ένας εκδότης. Κανονικός, παραδοσιακός. Η κανονικότητα ορίζεται αφενός από το να είναι η αποκλειστική επιχειρηματική του δραστηριότητα και αφετέρου το περιεχόμενο της έκδοσης να είναι φυσιολογικό. Στο τι είναι φυσιολογικό μια ματιά στα ημερήσια φύλα θα δώσει την

απάντηση. Το 20% είναι. Με μεγάλη αισιοδοξία και γαλαντομία. Εννοείται πως στο διαδίκτυο, το ποσοστό είναι χαμηλότερο.

Όπως ανακοίνωσαν υπεύθυνα χείλη τα μνημόνια φεύγουν οριστικά το θέρος του '18. Το γλυκό αυτό θέρος, που τριάντα μύρια τουρίστες θα πλημμυρίσουν τον τόπο. Τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια θα τα διαχειρίζονται Αλαμανοί, ενώ στρατιές ρουματζήδων, γκαρσονιών, πάσης φύσεως ντόπιων βαλέδων θα αναλάβουν να κοιμίσουν, ταΐσουν, διασκεδάσουν, ποτίσουν τους τουρίστες μας.

Σέρβοι θα ξεκοιλιάζουν κι άλλους Αφροαμερικάνους, στην μέση του δρόμου, Αγγλίδες θα ασκούνται δημοσίως σε στοματικό. Άλλες θα μένουν τυφλές από ποτά μπόμπες, κεφάλια θα ανοίγουν από τσαμπουκάδες της νύχτας και παραλίες θα βιάζονται από πλούσιους καταναλωτές του προϊόντος Τουρισμός. Η στρατηγική θέση της Ελλάδας στο παγκόσμιο χάρτη θα επισημοποιηθεί με μια ροζ επιγραφή από νέον, που συχνά κάποιο γράμμα θα είναι καμένο: Hotel.

Στο φόντο οι εναγώνιες προσπάθειες να πετύχουμε ένα κούρεμα, μια αναδιάρθρωση του χρέους και ελπίδες για την πορεία των Ελληνικών ομολόγων στα άγρια πέλαγα των αγορών. Όχι δηλαδή ότι τούτος ο τόπος διαφέντευε το μέλλον του, από συστάσεως νεοελληνικού κράτους και εντεύθεν. Αλλά τέλος πάντων κάμαμε κάποιες απόπειρες. Τώρα σιωπή, υπηρεσίες, κατανάλωση, f/b, χρέη και δημοψηφίσματα για να υποκύψουμε με στυλ στην ευλογία της Ευρωπαϊκής λογικής. Κι' από πάνω ενοχές, ότι ήμαστε τεμπελχανάδες, λαμόγια, διαπλεκόμενοι. Όχι ότι κάποιοι δεν είναι, αλλά αφενός, όπως τραγουδούσε και η Ρίτα από το '72 στο: «Αν κάνω άτακτη ζωή»: δικός μου είναι λογαριασμός και αφετέρου, δεν είναι και άλλοι το άκρον άωτον της εντιμότητας. Τουναντίον μάλιστα.

Είναι τα απόνερα, από το τσουνάμι της ανάπτυξης των προηγούμενων ετών. Την απελευθέρωση της τραπεζικής πίστης και τη θύελλα των δανείων, την λαμπρή πορεία του Χ.Α.Α. στο τέλος του προηγούμενου αιώνα, σε ένα όμορφο παραμύθι όπου με τις ευλογίες του κράτους, περιουσίες χρησίμων ηλιθίων πέρασαν σε χέρια πονηρών ημετέρων, τους λαμπρότερους Ολυμπιακούς αγώνες που άλλοι αποφάσισαν και άλλοι πλήρωσαν και πώς να λησμονήσουμε το ενιαίο νόμισμα που μας έφερε, με την συνδρομή άλλων, στο κατώφλι της φτώχειας. Αναρωτιέμαι γιατί ο φτωχός της δεκαετίας του '60 ήταν σε πλεονεκτικότερη

θέση από τον σημερινό. Ίσως διότι:

α' : δεν ήταν νεόπτωχος

β' : είχε περισσότερες ελπίδες

γ' : οι κοινωνικές ανισότητες ήταν μικρότερες και πολύ λιγότερο διακριτές

Τι προοπτικές έχουμε τώρα; Πολλές. Ο δημόσιος διάλογος είναι σε πολύ υψηλά επίπεδα, ένας διακεκριμένος πολιτισμός χαρακτηρίζει τους πολιτικούς που διαχειρίζονται τις τύχες μας με λεπτότητα και ευαισθησία, το κράτος επιτέλους διαμορφώνει έναν χαρακτήρα διαλλακτικό και φιλικό, οι πολίτες συμπεριφέρονται με ευγένεια και ανωτερότητα.

Όχι δεν ειρωνεύομαι. Αν ήμαστε π.χ. πολίτες της Συρίας, ή της Υεμένης θα 'χαμε άλλα να μας απασχολούν. Αν ζούσαμε στην δυτική Ιερουσαλήμ, ή στο [Μογκαντίσου](#), παρομοίως. Ζούμε σε ένα παράδεισο. Αλλά να, καμιά φορά ήμαστε αγνώμονες. Τόσο απέναντι στις χρηστές κυβερνήσεις μας, όσο και απέναντι στους Ευρωπαίους συνοδοιπόρους μας.

Αξίες ανεκτίμητες.

Καλή μας χρονιά.